

El feminisme com a projecte vital emancipador

Tània Verge / @taniaverge

Entrar a l'etapa adulta com a dones és descobrir amb tota la cruesa com es desplega cap a nosaltres la categoria "l'altra" en un món androcèntric on **els homes segueixen essent la mesura de tot**, retenen el poder i dominen la producció cultural i mediàtica. Ser feministes ens proporciona les eines per entendre'n les causes i rebel·lar-se de manera permanent contra una organització social, política i econòmica patriarcal que ens invisibilitza, desvalora i violenta constantment.

Una part de la nostra invisibilització en l'esfera pública deriva del fet que, per a l'heteropatriarcat, **a partir dels 30 anys les dones deixem de ser sexualment atractives**, per bé que és quan hem après com funciona el nostre cos i com donar(-nos) plaer. Com que portem a l'esquena diverses dècades de missatges que basen la nostra identitat en l'aparença física, suposa un esforç important desaprendre els dictats de la indústria de la moda i de la cosmètica que mercadegen amb la nostra autoestima i valor com a persones. Cremes antienvelliment, sèrums, anticel·lulítics, cremes per als talons ressecs, tints per als cabells blancs... Quantes hores el dia i quants diners calen per tenir 40 anys però aparentar-ne 20?

Patim la síndrome de la impostora, qüestionant-nos permanentment si en sabem prou, sobrepreparant-nos

Deixem de ser nenes atractives (sí, el patriarcat té un punt semipedòfil), però se'ns segueix tractant com a menors d'edat. **La generació de dones més preparada de la història es veu relegada en el mercat laboral** als llocs més precaris i pitjor remunerats i ha de demostrar mèrits excepcionals per accedir a càrrecs de responsabilitat. Simultàniament, patim la síndrome de la impostora, qüestionant-nos permanentment si en sabem prou, sobrepreparant-nos sovint en allò en què ja som expertes (bé sigui per formació, experiència laboral o activisme). Es tracta d'una síndrome provocada per la infraconfiança en què ens educa el patriarcat, que contrasta amb la sobreconfiança en què s'educa els homes, i que es reforça amb la manca de referents femenins en nombrosos àmbits.

L'aplicació de les quotes ha iniciat la crisi de l'home mediocre, però aquest, en una clara defensa dels seus privilegis o dividend patriarcal, ignora, menysprea o s'apropia ('bropropriation') les idees i els arguments de les dones; patim interrupcions contínues en les nostres intervencions ('manterruption') i rebem un tracte condescendent ('mansplaining'). Freqüentment som presentades davant la resta d'interlocutors simplement amb el nom, sense els cognoms, sense acompanyar-lo del càrrec que tenim. El feminisme ens permet identificar totes aquestes dinàmiques com el que són: tècniques de dominació ('master suppression techniques'), ja sigui en el lloc de treball, en tertúlies televisives o en espais de participació. I també **treballar des de la sororitat per reconèixer-nos, donar-nos suport i empènyer juntes per erradicar el masclisme** que ens vol fer creure que som invasores d'espais.

Les dones que tenen presència a l'espai privat i al públic afronten el judici social de ser 'males mares'

És també en l'etapa adulta que els costos de la divisió sexual del treball esdevenen més evidents. En el model d'organització social i econòmica dominant, **la conciliació de la vida personal i laboral és una quimera** per a les dones a causa de l'escassetat de serveis públics i de la irresponsabilitat (o manca de corresponsabilitat) d'un gruix encara molt important dels homes en la cura de les criatures i de les persones grans dependents. Aquesta transferència de temps i de treball no remunerat ni valorat socialment de les dones vers els homes i l'Estat provoca no solament que les dones pateixin uns elevats nivells d'estrès, sinó que desapareguin durant dècades dels espais de participació social; uns espais que també reflecteixen les expectatives, les aspiracions i el temps vital de les persones que tenen la intenció familiar resolta (generalment, els homes). Les dones que assumeixen el malabarisme de tenir presència a l'espai privat i també al públic afronten el judici social, fins i tot del seu entorn familiar, de ser considerades males mares. He vist el sentiment de culpa de moltes companyes provocat per aquest conflicte irresoluble, un sentiment inèdit en la major part dels homes.

En el meu cas, tot i no tenir criatures, la qüestió de la maternitat ha estat igualment omnipresent. Entre els 30 i els 39 anys no hi ha hagut setmana en què no se m'hagi fet la pregunta, sense vacil·lar sobre la idoneïtat de demanar per un tema tan íntim. No és una pregunta innòcua. Està carregada de pressió social en tant que sembla que ignorar el rellotge biològic amagui egoisme —“no veus que els teus pares es deleixen per ser avis?”— o inconsciència —“te'n penediràs; ser mare és el millor que té la vida”. Si als 39 anys no he estat mare, almenys dues de les respostes possibles fan injustificable la pregunta: o no he volgut ser-ho i no tinc per què donar explicacions sobre les meves opcions vitals, o bé no he pogut ser-ho, com és el cas, i no vull compartir l'experiència amb qui emmudirà davant la resposta o m'exposarà còndidament el ventall d'alternatives possibles. **Gràcies al feminisme, la meva identitat com a dona no s'ha vist mai condicionada pel fet de ser o no ser mare.** Gràcies, feminisme.

Tània Verge és professora de ciència política i directora de la Unitat d'Igualtat a la UPF.

Aquest contingut forma part de la revista '[Feminisme\(s\)](#)', guanyadora del premi Montserrat Roig 2018 de l'Ajuntament de Barcelona en la categoria de periodisme social.